

Міністерство освіти та науки України
Національний університет харчових технологій

**Міжнародна наукова конференція,
присвячена 130-річчю
Національного університету
харчових технологій**

**«Нові ідеї в харчовій
науці – нові продукти
харчовій промисловості»**

13-17 жовтня 2014 року

Київ НУХТ 2014

8.3. Сучасні тенденції в економіці підприємств

Економічна оцінка природоохоронних витрат на виробничому підприємстві

Н.М. Салатюк

Національний університет харчових технологій

В останні роки на вітчизняних підприємствах відбувається вдосконалення системи управління екологічними витратами та системи їх економічної оцінки з метою підвищення ефективності природоохоронної діяльності. Складність та відсутність спеціального науково-методичного забезпечення управління природоохоронними витратами на промислових підприємствах свідчать про актуальність даної проблеми для підприємств харчової промисловості.

Процес еколого-економічного аналізу природоохоронних витрат для підприємства охоплює: оцінку техногенного впливу підприємства на навколишнє середовище, виявлення і систематизацію чинників впливу на ефективність природоохоронних заходів, розрахунок показників про результати природоохоронної діяльності (екологічні та економічні).

До економічних результатів природоохоронної діяльності відносяться наступні: попереджений екологічний збиток унаслідок здійснення природоохоронних заходів; приріст обсягу реалізації продукції, пов'язаний з використанням вилучених шкідливих речовин і відходів; ефективність витрат на охорону природи; зниження платежів за забруднення навколишнього природного середовища; збільшення обсягу реалізованої продукції за рахунок «екологічного» іміджу підприємства та ефективність управлінських витрат на природоохоронну діяльність.

Аналізуючи організаційно-технічний рівень природоохоронної діяльності, доцільно порівнювати його з основним виробництвом – аналізувати інформацію про наявність, прогресивність та стан природоохоронних споруд і методів очищення, відповідність їх параметрам основного виробництва, зосереджуючи увагу на таких параметрах природоохоронного обладнання, як потужність, пропускна здатність, ступінь очищення тощо.

Підприємства, що виконують еколого-економічний аналіз на еколого-шкідливих підприємствах, повністю враховуючи природоохоронні витрати, теоретично мають низку істотних переваг. По-перше, це зниження витрат завдяки ресурсо- і енергоощадливості, утилізація, продаж побічних продуктів і відходів виробництва, мінімізація плати за ресурси і забруднення навколишнього середовища. По-друге, зростання доходів за рахунок вищих цін на екологічно чисту продукцію, підвищення конкурентоспроможності, створення нових видів органічної продукції. По-третє, сприятливий імідж, здатність до постійного оновлення асортименту продукції, кращі можливості для експорту екологічно чистої продукції. Упровадження природоохоронних заходів на підприємстві та економічна оцінка цих витрат може призвести як до поліпшення якості навколишнього середовища, так і до підвищення конкурентоспроможності самого підприємства.